

Programul Regional Nord-Est 2021-2027

DOCUMENT CADRU DE IMPLEMENTARE A DEZVOLTĂRII URBANE

APEL PR/NE/2023/DUI/1
APEL PR/NE/2023/DUI/2

- martie 2024 -

PREAMBUL

Acest document se adresează tuturor potențialilor solicitanți (Unități Administrativ Teritoriale urbane din Regiunea Nord-Est și Unități Administrativ-Teritoriale urbane în parteneriat cu Unități Administrativ-Teritoriale Județ/Unități Administrative Comune din ZUF/ZM) care doresc să acceseze finanțări nerambursabile pe următoarele priorități ale Programului Regional Nord-Est 2021-2027:

- **Prioritatea nr. 2: NE - o regiune mai digitalizată**
- **Prioritatea nr. 3: NE - o regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul**
- **Prioritatea nr. 4: NE - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă;**
- **Prioritatea nr. 6: NE - o regiune educată;**
- **Prioritatea nr. 7: NE - o regiune mai atractivă;**

Aspectele cuprinse în acest document și modul lor de implementare vor fi interpretate de către Autoritatea de Management a Programului Regional Nord-Est (AM PR Nord-Est) cu respectarea legislației în vigoare și folosind metoda de interpretare sistematică.

IMPORTANT

Vă recomandăm să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document, precum și, acolo unde se specifică, prevederile *Ghidurilor specifice pentru fiecare prioritate / Obiectiv specific din PR Nord-Est 2021-2027*, dacă este cazul și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de pașii ce trebuie parcurși pentru a putea depune strategii de dezvoltare teritoriale.

Vă recomandăm să consultați periodic pagina de internet <https://www.adrnordest.ro/regio-nord-est-2021-2027/>, pentru a urmări eventualele modificări ale prezentului document, ale condițiilor generale și/sau specifice, precum și alte comunicări/clarificări/îndrumări pentru accesarea fondurilor în cadrul PR Nord-Est 2021-2027.

CUPRINS

1. GLOSAR DE TERMENI.....	4
2. DEZVOLTAREA URBANĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE ÎN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027... 	5
3. DEZVOLTAREA URBANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027	6
3.1 Acoperirea teritorială a documentelor strategice.....	7
3.2 Tipurile de documente strategice (din perspectiva planificării teritoriale urbane) necesare autorităților publice locale urbane din Regiunea Nord-Est:	9
3.3 Obiective strategice și priorități prin intermediul cărora se va realiza dezvoltarea urbană în Regiunea Nord-Est în perioada de programare 2021-2027.....	10
3.4 Bugetul alocat pentru dezvoltarea urbană	11
3.4.1 Repartizarea fondurilor pentru municipiile reședință de județ, municipii și orașe la nivelul Regiunii Nord-Est	13
3.4.2 Metodologia de alocare financiară pe tipuri de urban.....	13
3.4.3 Negocierea alocărilor financiare pe Priorități de investiție/Obiective specifice	14
3.5 Guvernanța locală	14
4. APELUL DE STRATEGII DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ.....	16
4.1 Perioada în care pot fi depuse Strategii de Dezvoltare Teritorială	16
5. ETAPE OBLIGATORII PENTRU ACCESAREA FINANȚĂRILOR DISPONIBILE PENTRU DEZVOLTARE URBANĂ DIN PR NORD-EST 2021 – 2027	16
5.1 Etape obligatorii în cazul utilizării instrumentului DUI NE pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru dezvoltare urbană durabilă din PR Nord-Est 2021 - 2027.....	16
5.2 Etape obligatorii pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru dezvoltare urbană din PR Nord-Est 2021 - 2027, fără utilizarea instrumentului DUI NE	20
5.3 Detalierea etapelor de parcurs pentru obținerea avizului de conformitate	20
5.3.1 Elaborare și verificare documente strategice	20
5.3.1.1 Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT)	20
5.3.1.2 Depunere și verificare documente strategice	21
5.3.2 Elaborare procedură pentru prioritizarea operațiunilor	22
5.3.3 Prioritizarea operațiunilor rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice	23
5.3.4 Fișe de proiect pentru proiectele ce se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027	24
5.3.5 Contestații	24
6. ACTUALIZAREA DOCUMENTELOR STRATEGICE (SDT) ȘI A LISTELOR DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE ..	25
7. FINANȚAREA OPERAȚIUNILOR	26
8. SARCINI ȘI OBLIGAȚII ALE APL-URILOR CARE DORESC SĂ ACCESEZE FONDURILE DISPONIBILE PENTRU DEZVOLTARE URBANĂ DIN PR NORD-EST 2021 – 2027	27
9. SARCINI ȘI OBLIGAȚII ALE STRUCTURII DE SPECIALITATE ÎN DEZVOLTARE URBANĂ DIN CADRUL AM PR NORD-EST:	28
10. ANEXE	29

1. GLOSAR DE TERMENI

AC - Aviz de Conformitate

ADI - Asociație de Dezvoltare Intercomunitară

ADR - Agenție pentru Dezvoltare Regională

ADR Nord-Est - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

AM PR Nord Est - Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027

APL - Administrație Publică Locală

CF - Cerere de finanțare

CRS Nord-Est - Centrul Regional de Studii Nord-Est

DUD¹ - Dezvoltare Urbană Durabilă

DUI Nord-Est - Dezvoltare Urbană Integrată Nord-Est

FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională

PDR Nord-Est 2021-2027 - Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027

PMUD - Plan de Mobilitate Urbană Durabilă

PR Nord-Est 2021-2027 - Programul Regional Nord-Est 2021-2027

SDL - Strategie de Dezvoltare Locală - instrument participativ prin care se stabilesc necesitățile, activitățile și resursele locale specifice pentru dezvoltarea comunităților locale. În accepțiunea prezentului document SDL nu se supune prevederilor art. 28 din Reg (UE) 2021/1060, nefiind obligatoriu ca aceste documente strategice să respecte caracteristicile instrumentului DUI Nord-Est.

SDT - Strategie de Dezvoltare Teritorială (conf. Reg (UE) 2021/1060) = **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU)** în perioada de programare 2014-2020

TFUE - Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

UAT - Unitate Administrativ Teritorială

ZM - Zona Metropolitană

ZUF - Zona Urbană Funcțională

SDU - Serviciul Dezvoltare Urbană (structura de specialitate pentru dezvoltare urbană din cadrul AM PR Nord-Est)

Aparat decizional - Consiliul Local/Consiliile Locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/ Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară

Notă: În accepțiunea prezentului document termenul operațiune este asimilat cu termenul idee de proiect/proiect.

¹ REGULAMENTUL (UE) 2021/1058 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune

Articolul 11 Dezvoltarea urbană durabilă

1) Pentru a răspunde provocărilor economice, de mediu, climatice, demografice și sociale, FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată bazată pe strategii de dezvoltare teritorială sau de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, în conformitate cu articolul 29 sau respectiv cu articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060, care sunt axate pe zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale (denumită în continuare „dezvoltare urbană durabilă”) în cadrul programelor subordonate ambelor obiective menționate la articolul 5 alineatul (2) din regulamentul respectiv.

2. DEZVOLTAREA URBANĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE ÎN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027

Pentru perioada de programare 2021-2027 Uniunea Europeană propune o concentrare a investițiilor în 5 obiective principale de politică (OP):

1. O Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă);
2. O Europă mai verde, fără emisii de carbon;
3. O Europă mai conectată (mobilitate și conectivitate TIC Regională);
4. O Europă mai socială (implementarea Pilonului european al drepturilor sociale);
5. O Europă mai aproape de cetățeni (dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).

Prin introducerea noului obiectiv de politică „**O Europă mai aproape de cetățeni**” Comisia Europeană propune o dimensiune urbană și teritorială mai puternică, care să sprijine o abordare bazată pe realitatea din teritoriu și implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.

Comisia Europeană a propus ca Fondul european de dezvoltare Regională (FEDR) să pună un accent mai puternic pe activitățile de dezvoltare urbană durabilă (DUD). Astfel, cel puțin 8 % din resursele din FEDR la nivel național din cadrul obiectivului "Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică", în afara celor destinate asistenței tehnice, sunt alocate dezvoltării urbane durabile în una sau mai multe dintre formele menționate la articolul 28 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Pentru a răspunde provocărilor economice, de mediu, climatice, demografice și sociale, Comisia Europeană promovează conceptul de "dezvoltare urbană durabilă" bazat pe Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT) la nivel local sau la nivel de zonă urbană funcțională/zona metropolitană.

Drept urmare, art. 29, alin.1 din Regulamentul (UE) 2021/1060², stabilește o structură generală pentru toate strategiile de dezvoltare teritorială care trebuie să includă cel puțin:

- a) zona geografică vizată de strategie;
- b) o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu;
- c) o descriere a unei abordări integrate care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialului zonei;
- d) o descriere a implicării partenerilor, [...], în pregătirea și implementarea strategiei;

Acestea pot să conțină, de asemenea, o listă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite.

În plus, aceste strategii de dezvoltare teritorială ar trebui să se bazeze pe strategiile și planurile existente mai degrabă decât să impună elaborarea de documente noi.

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2021/1060 - art. 29, alin. 4, în cadrul procesului de elaborare a strategiilor teritoriale, autoritățile sau organismele teritoriale, "... cooperează cu autoritățile de management competente pentru a stabili sfera de aplicare a operațiunilor care urmează să fie sprijinite în cadrul programului relevant.

Operațiunile selectate respectă strategia teritorială."

² REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060&from=RO>

În ceea ce privește procesul de selectare, Regulamentul (UE) 2021/1060 precizează la art. 29, alin. 3 următoarele: "Atunci când lista operațiunilor care urmează să fie sprijinite nu a fost inclusă în strategia teritorială, autoritățile sau organismele teritoriale competente selectează operațiunile sau sunt implicate în selectarea operațiunilor".

3. DEZVOLTAREA URBANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN PERIOADA DE PROGRAMARE 2021-2027

În Regiunea Nord-Est (RNE), populația urbană domiciliată însumează 1,83 mil. locuitori (45% din total), fiind concentrată în 46 municipii și orașe. În RNE figurează 6 localități urbane mari (municipiile reședință de județ), 3 localități urbane mijlocii (Bârlad, Onești și Roman), 25 localități urbane mici (Moinești, Dorohoi, Pașcani, Rădăuți, Fălticeni, Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Huși, Buhuși, Comănești, Dârmanești, Târgu Ocna, Darabani, Flămânzi, Târgu Frumos, Podu Iloaiei, Târgu Neamț, Roznov, Gura Humorului, Vicovu de Sus, Dolhasca, Salcea, Liteni, Negrești și Hârlău) și 12 localități urbane foarte mici (Slănic Moldova, Săveni, Ștefănești, Bucecea, Bicz, Siret, Cajvana, Frasin, Broșteni, Milișăuți, Solca și Murgeni).

Conform PDR Nord-Est 2021-2027, sunt patru tipologii de zone urbane: orașe cu potențial de dezvoltare regional/național, orașe cu potențial de dezvoltare local, orașe mici care au în mică parte funcțiuni socio-economice, asimilate cu localitățile din mediul rural și orașe sau cartiere care se constituie în largi comunități marginalizate sau defavorizate.

Indiferent de tipologie, zonele urbane se confruntă total sau parțial cu probleme legate de atractivitatea scăzută. Cu toate acestea, o parte beneficiază de oportunități economice, insuficient exploatate și promovate: patrimoniul istoric și cultural de importanță națională/internațională, potențial balnear curativ, cererea exprimată pentru noi servicii culturale și de agrement, dinamica crescută a industriilor creativ-culturale, etc. Totodată, experiența curentă POR reflectă faptul că, pentru a consolida impactul turismului, ar trebui să se stimuleze și intervenții publice care să vizeze și calitatea vieții în comunitățile beneficiare.

La nivelul Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, în baza datelor existente și a analizelor realizate cu privire la accesarea finanțărilor europene dedicate dezvoltării regionale în perioadele de programare 2007-2013 și 2014-2020, se apreciază că este nevoie de o schimbare de paradigmă bazată pe următoarele principii fundamentale:

- *Simplificarea, optimizarea, debirocratizarea și accelerarea procesului de accesare a finanțărilor europene destinate dezvoltării regionale, în vederea asigurării utilizării eficiente și eficace a resurselor cu impact major asupra dezvoltării comunităților locale în perioada de programare 2021-2027:*
 - *Reducerea sarcinii administrative a APL-urilor;*
 - *Transferul de putere spre APL-uri și delimitarea clară a responsabilităților;*
- *Creșterea capacității administrative a autorităților publice locale cu privire la implementarea mecanismelor de accesare a finanțărilor din cadrul PR Nord-Est 2021-2027;*
- *Dezvoltarea unui ecosistem instituțional, care să valorifice și să potențeze experiența acumulată în domeniul dezvoltării regionale și să asigure bazele unei dezvoltări sustenabile a Regiunii Nord-Est în perioada de programare 2021-2027.*

Pentru a accesa alocarea disponibilă pentru dezvoltare urbană durabilă din cadrul PR Nord-Est 2021-2027 și pentru a răspunde nevoii de simplificare, optimizare, debirocratizare și accelerare a procesului de accesare a finanțărilor europene în perioada de programare 2021-2027, vom utiliza un nou instrument de dezvoltare teritorială intitulat **Dezvoltare Urbană Integrată Nord-Est (DUI Nord-Est)**, conceput în raport cu prevederile art. 28, punctul c). și art. 29, aliniat 1). din **Regulamentul (UE) 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune** respectiv art. 11 din **Regulamentul UE 1058/2021 privind Fondul European de Dezvoltare Regională** și Fondul de Coeziune.

Principalele caracteristici ale DUI:

- **Existența unei strategii de dezvoltare teritorială (SDT)**, pentru perioada de implementare 2021-2027, întocmită în conformitate cu prevederile art. 29, alin. 1 din Regulamentul (UE) 2021/1060, care să conțină o descriere a unei abordări integrate;
- **Prioritizarea operațiunilor** rezultate în urma elaborării SDT, realizată în baza unei proceduri aprobate de foruri decizionale, prin aplicarea unor criterii și proceduri nediscriminatorii și transparente, care asigură accesibilitatea pentru persoanele cu handicap și egalitatea de gen și țin seama de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de principiul dezvoltării durabile și de politica Uniunii în domeniul mediului (conform prevederilor art. 73 din Regulamentul UE 1060/2020);
- **Mecanismul de guvernare structurat pe două nivele**, respectiv nivelul decizional și nivelul executiv, cu atribuții clar definite pentru fiecare în parte;
 - Nivelul decizional va avea responsabilitatea de a legifera/aproba procedurile și documentele strategice elaborate de aparatul tehnic al Unității Administrative Teritoriale(UAT)/Parteneriat/ADI și de a asigura mecanismul de guvernare;
 - Nivelul executiv va trebui să elaboreze/actualizeze, implementeze, monitorizeze și evalueze documentele strategice realizate la nivelul UAT/ZUF /ZM, să deruleze procesele de consultare partenerială, să elaboreze proceduri de prioritizare a ideilor de proiecte și să prioritizeze operațiunile;
- **Dezvoltarea de fișe de proiecte**, pentru operațiunile prioritizate care se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027, pe baza modelului anexat la prezentul document (Anexa 8);

Acest instrument va fi utilizat în mod obligatoriu de:

1. Toate **municipiile reședință de județ** din Regiunea Nord-Est, pentru toate intervențiile și pentru toate prioritățile programului, exceptând Prioritatea nr. 1 și Prioritatea nr. 5.
2. Toate **municipiile, altele decât reședință de județ, precum și toate orașele care doresc să abordeze într-o manieră integrată provocări locale multiple**, de ordin economic, social, demografic, climatic, etc., prin proiecte care prin specificul lor se încadrează în operațiunile menționate la **Prioritatea nr. 7** din PR NORD-EST 2021-2027.

3.1 Acoperirea teritorială a documentelor strategice

Autoritățile publice locale pot opta pentru elaborarea documentelor strategice:

- la nivelul arealului urban, respectând limitele teritorial administrative.
- la nivelul zonei urbane funcționale/zonă metropolitană.

Ce este o Zonă Urbană Funcțională (ZUF)

Conform definiției pe scurt (OECD 2012, 2019)³, zona urbană funcțională este formată dintr-un oraș și zona acestuia de manifestare a navetismului. Așadar, fiecare zonă urbană funcțională este formată dintr-un oraș dens locuit cu rol de centru polarizator și o zonă din proximitatea acestuia, variabilă ca extensiune spațială, în care se manifestă fluxuri intense de navetism și în care piața muncii este extrem de integrată cu orașul.

În accepțiunea prezentului document, **Zona Urbană Funcțională (ZUF)**⁴ este acea zonă care funcționează ca un sistem unitar din punct de vedere social și/sau economic. Altfel spus, ZUF este definită prin sistemul intern de interacțiuni și relații și acoperă, în întregime sau parțial, teritoriul mai multor unități

³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Functional_urban_area

⁴ http://www.mdrap.ro/userfiles/STUDIUL%20CEMAT%20-RAPORT%20FINAL_08_06.pdf

administrativ-teritoriale ce cooperează și sunt legate/unite prin intermediul activităților economice, de comunicații, de transport s.a.

Definiția este în acord cu abordarea OECD⁵, care se referă la zonele sau regiunile funcționale ca fiind acele teritorii unde se regăsesc caracteristici comune și relații de interdependență ce determină coexistență și le deosebesc față de alte teritorii.

Abordarea dezvoltării urbane durabile bazată pe zona funcțională este inovatoare, deoarece introduce politici de dezvoltare bazate pe nevoile și oportunitățile reale ale teritoriilor, mai degrabă, decât pe limitele administrative.

O zonă funcțională presupune existența unor mecanisme de guvernare, a unui sistem de relații de cooperare ce rezultă dintr-un scop comun (rezolvarea unor probleme comune și valorificarea potențialului local) și a unor relații funcționale, în cadrul cărora mobilitatea și comunicațiile joacă un rol deosebit de important.

O Zonă Urbană Funcțională poate fi definită/constituită:

- A. În cadrul unui **Parteneriat** (fără personalitate juridică) prin asocierea voluntară (aprobată de Consiliile Locale) dintre două sau mai multe unități administrativ teritoriale - a se vedea modelul orientativ prezentat în anexa 3 - Acord de asociere pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea, după caz, a SDT.
- B. Sub forma unei **Asociații de dezvoltare Intercomunitară** (ADI) în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice - a se vedea prevederile Codului Administrativ aprobat prin OUG 57/2019.

Notă: *Pentru vizualizarea componentei detaliate a Zonelor Urbane Funcționale din România vă recomandăm să parcurgeți Ghidul pentru elaborarea Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană⁶ și Livrabilul aferent sub activității 6.1: Metodologie de identificare și delimitare a Zonelor Urbane Funcționale și a Zonelor Metropolitane⁷, documente elaborate în cadrul proiectului "Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România" finanțat prin POCA 2014-2020.*

Ce este o Zonă Metropolitană (ZM)

Zona metropolitană este asociația de dezvoltare intercomunitară constituită pe bază de parteneriat între capitala României sau municipiile reședință de județ ori municipii, altele decât cele reședință de județ, pe de o parte, și unități administrativ-teritoriale aflate în teritoriul metropolitan, pe de altă parte (definiție conf. Art. 4., lit (qq) din OUG 57/2019).

Zona metropolitană cuprinde teritoriul din jurul municipiilor, delimitat potrivit prezentei legi, în cadrul căruia au fost generate relații reciproce de influență în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al infrastructurii edilitar (Legea 246/2022, Art. 4, alin. (3)).

Conform prevederilor art. (5) din Legea 246/2022, teritoriul metropolitan se delimitează după cum urmează:

- pentru municipiile reședință de județ - cel mult primele două coroane urbane;
- pentru municipii, altele decât cele reședință de județ - cel mult prima coroană urbană;

Prin prima coroană urbană se înțelege teritoriul cumulativ al unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate a unui municipiu, cu care acesta are cel puțin un punct de hotar comun.

⁵ Organisation for Economic Co-operation and Development

⁶ <https://www.mdlpa.ro/uploads/articole/attachments/617a9ceee9feb358978062.pdf>

⁷ <https://www.mdlpa.ro/uploads/articole/attachments/617a9c166fbd6851730700.pdf>

Prin a doua coroană urbană se înțelege teritoriul cumulat al unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate a primei coroane urbane, cu excepția municipiului reședință de județ, cu care aceasta are cel puțin un punct de hotar comun.

"Zonele metropolitane deja constituite la data aprobării prezentei legi își pot menține delimitarea teritorială actuală, cu condiția revizuirii, în acord cu prezenta lege, a celorlalte prevederi ale statutelor" (Legea 246/2022, art. 21, alin. (5)).

ATENȚIE! *În situația în care se dorește elaborarea unei strategii de dezvoltare teritorială/strategii de dezvoltare locală la nivel de ZUF, se recomandă ca în cadrul SDT să existe un capitol sau o anexă care să prezinte mecanismul de identificare teritorială a ZUF.*

Pentru definirea ZUF se poate utiliza metodologia OECD⁸, aplicată în statele membre ale Consiliului Europei (CE) sau orice altă metodologie care are la bază cel puțin principiile enunțate mai sus.

Acolo unde există Zone Metropolitane (ZM) sau Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) funcționale se pot elabora strategii de dezvoltare teritorială pentru teritoriile aferente acestor structuri.

În cazul în care municipiile reședință de județ/municipiile/orașele optează pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare teritorială/Strategiei de dezvoltare locală la nivelul unității administrativ-teritoriale, implementarea acesteia se va realiza de către municipiul reședință de județ/municipiul respectiv orașul.

În situația în care Strategia de dezvoltare teritorială/Strategia de dezvoltare locală se va elabora la nivelul zonei urbane funcționale respectiv SDT la nivelul Zonei Metropolitane, implementarea acesteia se poate realiza de către o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară sau prin intermediul unui Acord de asociere între municipiul reședință/municipiu/orașul și UAT-urile din zona urbană funcțională, precum și alte autorități și instituții publice locale (ex. consiliul județean).

Modelul de Acord de asociere între UAT-uri și/sau autorități și instituții publice este prezentat în **Anexa 3**.

Acordul de asociere se va completa doar în situația în care este selectată opțiunea de realizare a Strategiei de Dezvoltare Teritorială /Strategiei de Dezvoltare Locală la nivelul UAT urban și a zonei funcționale urbane formată în jurul acestuia, constituind o alternativă la crearea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară la nivelul acestor unități administrativ-teritoriale.

Indiferent dacă municipiile reședință de județ/municipiile/orașele optează pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare teritorială/Strategiei de dezvoltare locală la nivelul unității administrativ-teritoriale sau la nivel de ZUF/ZM, în procesul de elaborare/actualizare a acestora se va urmări crearea unui larg cadru partenerial cu factorii relevanți de la nivel local/ZUF/ZM (de ex. instituții publice, consilii județene, societatea civilă, mediul economic, mediul academic și de cercetare, cetățenii etc.), în vederea asigurării principiilor de consultare și de transparență decizională, urmărindu-se respectarea prevederilor art. 8 din Regulamentul UE 1060/2021.

ATENȚIE! *Extinderea sistemelor de transport public local de călători în afara limitelor administrativ-teritoriale ale municipiului reședință de județ/municipiului/orașului se poate realiza doar în condițiile art. 5 alin. (2) lit. b din Regulamentul (CE) nr. 1370/2007, respectiv a existenței unei ADI având ca scop gestionarea serviciului de transport public de călători, în care UAT în cauză să fie membru.*

3.2 Tipurile de documente strategice (din perspectiva planificării teritoriale urbane) necesare autorităților publice locale urbane din Regiunea Nord-Est:

1. Abordarea care presupune utilizarea instrumentului de dezvoltare teritorială DUI Nord-Est

- **Strategia de Dezvoltare Teritorială (SDT)** care, în funcție de teritoriul vizat, poate fi:
 - ✓ Locală - la nivelul de Unitate Administrativ Teritorială (UAT);
 - ✓ Funcțională - la nivel de Zonă Urbană Funcțională (ZUF);
 - ✓ Metropolitană - la nivel de Zonă Metropolitană (ZM);

2. Abordarea care nu presupune utilizarea instrumentului DUI Nord-Est

- **Strategie de Dezvoltare Locală (SDL)** care, în funcție de teritoriul vizat, poate fi:

⁸ Organisation for Economic Co-operation and Development

- ✓ Locală - la nivelul de Unitate Administrativ Teritorială (UAT);
- ✓ Funcțională - la nivel de Zonă Urbană Funcțională (ZUF);
- ✓ Metropolitană - la nivel de Zonă Metropolitană (ZM);

Toate municipiile, altele decât reședință de județ, precum și toate orașele vor putea realiza în funcție de nevoile și oportunitățile locale, investiții punctuale, pe oricare din prioritățile programului (2, 3, 4, 6), cu excepția priorității nr. 7, cu condiția ca proiectul vizat să facă parte dintr-o SDL și să se încadreze în aria de studiu a acesteia, fără a fi necesară aplicarea prevederilor instrumentului DUI Nord-Est. Pentru aceste investiții punctuale, APL-urile pot opta pentru realizarea unei strategii de dezvoltare teritorială (SDT), însă acest lucru nu înseamnă că vor utiliza instrumentul DUI Nord-Est și implicit nu se vor supune rigorilor impuse de acesta.

Notă: Diferențele dintre APL-urile care vor accesa finanțările disponibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 prin utilizarea instrumentului DUI Nord-Est și APL-urile care vor realiza investiții punctuale, pe oricare din prioritățile programului (2, 3, 4, 6) cu excepția Priorității nr. 7, sunt reprezentate de Mecanismul de guvernare respectiv de existența unei liste de proiecte prioritizate și de elaborarea fișelor de proiect pentru operațiunile prioritizate pentru care se dorește obținerea finanțării din prioritatea P7 a PR Nord-Est 2021-2027, pe baza modelului anexat la prezentul document (Anexa 8).

Centralizat, informațiile anterior furnizate se prezintă astfel:

Priorități PR 2021-2027	Finanțarea proiectelor din Prioritățile 2,3,4, 6	Finanțarea proiectelor și din Prioritatea 7
TIP UAT		
Municipii reședință de județ	<u>SDT</u>	
Alte municipii și orașe	<u>SDL</u> *	<u>SDT</u>

* în plus față de UAT-urile urbane care folosesc instrumentul DUI Nord-Est, pentru fundamentarea proiectelor propuse la finanțare pe prioritățile 2, 3, 4 și 6, UAT-urile (municipiile, altele decât municipiile reședință de județ, și orașele) pot folosi atât SDT cât și SDL.

ATENȚIE! Pentru anumite priorități de investiții din cadrul PR Nord-Est 2021-2027, **se va stabili prin ghidurile specifice** obligativitatea elaborării și a altor documente de planificare tematică, ca de exemplu: **PMUD** (pentru Prioritatea 4 - "Nord-Est - o regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă", Obiectiv specific - "2.8 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon"), **Plan/strategie pentru îmbunătățirea eficienței energetice/climă și energie/energii durabile** (pentru Prioritatea 3 - "Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul", Obiectiv specific - " 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră "), etc.

Se va avea în vedere faptul ca orașele/municipiile/comunele din zona funcțională urbană/zona metropolitană, cu care se încheie parteneriate pentru depunerea și implementarea în comun a proiectelor care vizează domeniul mobilității urbane, trebuie să facă parte din zona de studiu comună a SDL/SDT și P.M.U.D. Aceste aspecte vor fi detaliate în cadrul ghidurilor specifice.

Documentele de planificare tematică (**PMUD, Plan/strategie pentru îmbunătățirea eficienței energetice/climă și energie/energii durabile, etc.**) vor trebui să acopere cel puțin perioada de implementare 2021-2027. Ca excepție de la această regulă, în situația în care la nivel de UAT nu este elaborat decât Programul pentru îmbunătățirea eficienței energetice(PIEE), acesta trebuie să fie valabil la data depunerii cererii de finanțare.

3.3 Obiective strategice și priorități prin intermediul cărora se va realiza dezvoltarea urbană în Regiunea Nord-Est în perioada de programare 2021-2027

Conform PR Nord-Est 2021-2027, în Regiunea Nord-Est, dezvoltarea urbană va fi implementată având în vedere următoarele priorități și obiective specifice:

- Prioritatea nr. 2: "Nord-Est - O regiune mai digitalizată" - OS 1.2 Valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
- Prioritatea nr. 3: "Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul" - OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare;
- Prioritatea nr. 4: "Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă" - OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon;
- Prioritatea nr. 6: "Nord-Est - O regiune educată" - OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online;
- Prioritatea nr.7: "Nord-Est - O regiune mai atractivă" - OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane;

Informații detaliate cu privire la Priorități, Obiective specifice și tipuri de investiții avute în vedere prin PR Nord-Est 2021-2027, pentru dezvoltarea urbană, sunt prezentate în Anexa 1 la prezentul document.

3.4 Bugetul alocat pentru dezvoltarea urbană

Raportat la prevederile versiunii aprobate a Programului Regional Nord-Est 2021, Regiunea Nord-Est va beneficia de o alocare financiară de 1.759,00 mil euro (FEDR și BS) din care 1.457,00 mil euro (FEDR).

Pentru prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 alocarea financiară pentru dezvoltarea urbană este în cuantum de 769,16 mil euro din care 633,30 mil. euro(FEDR).

Repartizarea acestor fonduri pe priorități de investiție/obiective specifice se prezintă după cum urmează:

Beneficiari	Prioritatea	Obiectiv specific	Buget total DU- FEDR mil. Euro	Municipii reședință de județ	Buget total DU FEDR +BS mil. Euro	Municipii reședință de județ
				Municipii și orașe		Municipii și orașe
Unități administrative teritoriale (UAT) urbane	P.2: "Nord-Est - O regiune mai digitalizată"	OS 1.2 Valorificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	29,400	17,199	34,588	20,234
				12,201		14,354
	P3: "Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul"	OS 2.1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră OS 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	151,197	88,451	177,879	104,059
				62,746		73,820
	P4: "Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă"	OS 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	57,738	33,778	67,926	39,737
				23,961		28.189
	P6: "Nord-Est - O regiune educată"	OS 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	235,409	137,715	276,952	162,017
				97,694		114,935
	P7: "Nord-Est - O regiune mai atractivă"	OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane	66,580	38,949	102,431	59,922
				27,631		42,509
P7: "Nord-Est - O regiune mai atractivă"	OS 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane	92,977	54,392	109,385	63,990	
			38,585		45,395	

NOTĂ: *La nivel regional, fiecare unitate administrativ-teritorială cu statut de municipiu reședință de județ și fiecare municipiu are obligația să încheie contracte de achiziție publică în condițiile legii pentru cel puțin 70% din valoarea granturilor alocate prin bugetele aprobate cu această destinație, pe o perioadă de 3 ani de la data încheierii contractelor de finanțare conform procedurilor legale. În situația în care unitățile administrativ-teritoriale cu statut de municipiu reședință de județ și unitățile administrativ-teritoriale cu statut de municipiu nu încheie contracte de achiziție publică în termenul stabilit, diferențele de sume rămase necontractate se constituie într-un buget destinat acestei măsuri pentru toate unitățile administrativ-teritoriale eligibile, destinat unui apel de proiecte de tip competitiv.*

3.4.1 Repartizarea fondurilor pentru municipiile reședință de județ, municipii și orașe la nivelul Regiunii Nord-Est

Pentru Prioritățile 2, 3, 4, 6 și 7, indiferent de modalitatea de elaborare a documentelor strategice (SDT, SDL, etc), fondurile dedicate dezvoltării urbane sunt alocate la nivelul municipiilor reședință de județ, municipiilor și orașelor, zonelor urbane funcționale (ZUF) aferente acestora sau zonelor metropolitane (ZM), raportat la populația domiciliată în municipiile reședință de județ/municipii/orașe (după caz).

Prin corelare cu posibii beneficiari eligibili ai priorităților, conform prevederilor ghidurilor specifice, în cadrul Acordului de asociere pentru elaborarea SDL/SDT și/sau prin documente ulterioare, după caz, UAT-urile urbane pot stabili, împreună cu partenerii eligibili, posibilitatea de a încheia parteneriate în vederea includerii ideilor de proiect în lista de proiecte anexată la documentele strategice și a depunerii solicitărilor de finanțare propriu-zise.

În situația în care ghidurile specifice prevăd, după caz, posibilitatea ca, în anumite condiții, alte entități decât municipiul reședință de județ/municipiul/orașul, să poată reprezenta liderul de parteneriat, UAT-urile urbane și aceste entități pot stabili de comun acord o alocare estimativă pentru aceste proiecte cu lider de parteneriat altă entitate decât municipiul reședință de județ/municipiul/orașul, dar, cu UAT-ul urban partener al proiectului, în caz că nu se prevede altfel în ghidurile solicitantului. Alocarea estimativă în discuție se poate referi fie la valoarea estimativă a bugetelor ideilor de proiecte prioritizate, fie la valoarea estimativă a fișelor de proiect depuse la finanțare în acest tip de parteneriat etc.

Parteneriatele eligibile pentru fiecare Prioritate, inclusiv liderii de parteneriat, precum și activitățile care se pot realiza în parteneriat, se vor stabili în cadrul ghidurilor specifice.

3.4.2 Metodologia de alocare financiară pe tipuri de urban

Pentru prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 fondurile alocate pentru dezvoltare urbană, conform versiunii aprobate a PR Nord-Est 2021-2027, au fost repartizate între cele trei categorii de urban după cum urmează:

- 58.5% din total fonduri DU au fost alocate pentru municipiile reședință de județ;
- 41.5% din total fonduri DU au fost alocate pentru municipii (altele decât municipiile reședință de județ) și orașe. Aceste fonduri au fost alocate între aceste două categorii de urban în raport cu populația după domiciliu⁹.

La nivelul Regiunii Nord-Est, fondurile pentru dezvoltarea urbană (inclusiv cele aferente dezvoltării urbane durabile), pentru cele trei categorii de localități urbane (municipiile reședință de județ, municipii și orașe) din Regiunea Nord-Est, s-au alocat, conform informațiilor furnizate în Anexa 12 - Alocarea orientativă pentru dezvoltare urbană pentru UAT-urile urbane din Regiunea Nord -Est - PR Nord-Est 2021-2027, astfel:

Municipii reședință de județ - abordare DUI NE

Alocare predefinită pentru prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7

- 35 % alocare fixă pentru toate municipiile reședință de județ;
- 65 % alocare dedicată direct proporțională cu populația după domiciliu, din municipiu (2020¹⁰);

⁹ Date 01.07.2020, Tempo INSSE.

¹⁰ Date 01.07.2020, Tempo INSSE.

Municipii - Alocare predefinită pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6 - abordare NON DUI

- 35 % alocare fixă pentru toate municipiile;
- 65 % alocare dedicată direct proporțională cu populația după domiciliu, din municipiu (2020¹¹);

Municipii și orașe - apel de strategii cu termen limită de depunere pentru prioritatea P7 - abordare DUI Nord-Est

- Alocarea totală pentru municipiile și orașele din Regiunea Nord-Est pe prioritatea P7, este calculată în raport cu populația după domiciliu¹²

Orașe - apel de proiecte competitiv pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6 - abordare NON DUI

- Alocarea totală aferentă orașelor din Regiunea Nord-Est pe prioritățile P2, P3, P4 și P6 este calculată în raport cu populația după domiciliu¹³

3.4.3 Negocierea alocărilor financiare pe Priorități de investiție/Obiective specifice

Alocarea financiară a municipiilor reședință de județ pentru prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 și a municipiilor pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6, conform Anexei 12 la prezentul document, este o alocare globală calculată conform mecanismului prezentat în secțiunea 3.4.2.

De principiu, pentru a se putea atinge indicatorii de program, municipiile reședință de județ și municipiile trebuie să respecte alocările predefinite.

Cu toate acestea, în situația în care, ideile de proiecte prioritizate ale municipiilor reședință de județ/municipiilor, au estimate valori care depășesc alocările predefinite (Anexa 12), UAT-urile în cauza vor aduce la cunoștința AM PR Nord-Est această situație și își vor exprima în același timp interesul de a negocia cu alte UAT-uri cu nevoi similare.

În funcție de solicitările primite, AM PR Nord-Est va iniția demersuri pentru demararea procesului de negociere între aceste UAT-uri.

În situația în care are loc etapa efectivă de negociere vor fi avute în vedere următoarele condiționalități:

- municipiile reședință de județ participante au posibilitatea să discute și să-și negocieze alocarea financiară pe fiecare prioritate/obiectiv specific, cu condiția ca fiecare municipiu să se asigure că își menține alocare financiară minimum pentru prioritatea de investiție P7, pentru care să fi identificat idei de proiect în documentele strategice.
- municipiile participante, altele decât municipiile reședință de județ, au posibilitatea să discute și să-și negocieze alocarea financiară pe prioritățile P2, P3, P4 și P6.

Urmare a derulării procesului de negociere, între minimum două municipii reședință de județ/municipii, la finalul etapei se va semna un acord/protocol între municipii în care se vor stabili noile alocări financiare negociate pe fiecare prioritate/obiectiv specific, iar AM PR Nord-Est va lua o decizie cu privire la acceptarea sau respingerea rezultatului negocierii.

Încadrarea în alocările financiare ale valorilor nerambursabile ale bugetelor fișelor de proiect, în cazul UAT-urilor care au participat la negociere, se va face prin raportare la valorile pe priorități/obiective specifice din acest acord/protocol asumat de către municipii aprobat de AM PR Nord-Est.

3.5 Guvernanța locală

Pentru a asigura implementarea și operaționalizarea instrumentului DUI Nord-Est, în vederea optimizării și eficientizării procesului de elaborare/actualizare, implementare, monitorizare și evaluare a

¹¹ Date 01.07.2020, Tempo INSSE.

¹² Date 01.07.2020, Tempo INSSE.

¹³ Date 01.07.2020, Tempo INSSE.

documentelor strategice necesare (SDT) pentru accesarea de către UAT-urile din Regiunea Nord-Est a finanțării disponibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027, se impune construirea/configurarea unui ecosistem al dezvoltării urbane care să aibă ca fundament principiile **bunei guvernante**, ca parte esențială a dezvoltării durabile, și care să asigure mecanismele necesare implicării în acest proces a tuturor stakeholderilor locali (administrația publică locală, agenți economici, ONG-urile, societatea civilă, etc.).

Buna guvernanță are la bază următoarele principii fundamentale: **este participativă, orientată spre consens, responsabilă, transparentă, eficientă și eficace, echitabilă și urmărește respectarea legii.**

Procesul de **empowerment**, asigurat prin implicarea tuturor stakeholderilor locali în procesul decizional de gestionare a tuturor fazelor unei strategii, asigură o plus valoare managementului și eficientizarea resurselor angajate.

Pentru a stimula implicarea tuturor stakeholderilor locali și pentru ca procesul de comunicare să fie de succes, autoritățile locale vor pune la dispoziție o serie de instrumente care să faciliteze participarea și feedbackul atât online, cât și offline.

Conform PR Nord-Est 2021-2027, pentru toate municipiile reședință de județ, precum și pentru municipiile și orașele cu intervenții pe P7, abordare care presupune utilizarea instrumentului de dezvoltare teritorială Dezvoltare Urbană Integrată Nord-Est (DUI Nord-Est), mecanismul de guvernanță locală va fi structurat pe două nivele:

- **rolul decizional** va aparține:
 - ✓ **Consiliului Local** - în situația în care se va elabora o Strategie de Dezvoltare Teritorială (SDT) la nivel de Unitate Administrativ Teritorială;
 - ✓ **Consiliilor Locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunării Generale a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară** - în situația în care se va elabora o Strategie de Dezvoltare Teritorială (SDT) la nivel de Zonă Urbană Funcțională sau Zonă Metropolitană,

care vor avea responsabilitatea de a legisla/aproba procedurile și documentele strategice elaborate de **aparatul tehnic** al UAT/Parteneriat/ADI și de a asigura mecanismul de guvernanță.

- **rolul executiv** va fi exercitat de **Aparatul Tehnic** al UAT/ZUF/ZM (structuri, departamente tehnice existente în cadrul UAT-urilor/ADI-urilor sau structuri nou înființate).

Aparatul tehnic al UAT/ZUF/ZM va trebui să:

- elaboreze/actualizeze, implementeze, monitorizeze și evalueze documentele strategice realizate la nivelul UAT/ZUF /ZM (SDT);
- deruleze procesele de consultare partenerială;
- elaboreze proceduri de prioritizare a ideilor de proiecte, care să aibă la bază un set de criterii (ex: gradul de maturitate a proiectului, contribuția proiectului la obiectivele privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen, caracterul integrat al proiectului cu alte proiecte etc) definite în mod clar de această structură în raport cu necesitățile/prioritățile de la nivel local și în conformitate cu prevederile reglementărilor europene și naționale;
- prioritizeze operațiunile rezultate ca urmare a elaborării strategiilor de dezvoltare teritorială integrată;
- elaboreze fișe de proiecte, pentru operațiunile prioritizate care se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027, pe baza modelului anexat la prezentul document;

ATENȚIE! În vederea respectării principiului separării funcțiilor, se recomandă ca persoanele din cadrul aparatului tehnic implicate în elaborarea procedurilor de prioritizare a operațiunilor și în

derularea efectivă a procesului să difere de persoanele implicate în pregătirea/scrierea fișelor de proiect, a cererilor de finanțare și în implementarea proiectelor. De asemenea, pentru a se asigura respectarea prevederilor art. 61 - Conflictul de interese din Regulamentul (UE, Euratom) 1046/2018 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018, se recomandă ca persoanele din cadrul aparatului tehnic implicate în derularea etapelor anterior amintite să completeze și să semneze o declarație pe proprie răspundere din care să rezulte că participarea acestora în cadrul acestor procese nu este de natură a crea o situație de conflict de interese. Pentru strategiile elaborate la nivel de ZUF/ZM în portofoliul cărora se identifică proiecte ale UAT-urilor partenere, pentru o abordare echitabilă în cadrul procesului de prioritizare, se recomandă să fie implicați și reprezentanți ai acestor comunități.

4. APELUL DE STRATEGII DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ

Prin Documentul cadru de implementare a Dezvoltării Urbane se lansează:

- Pentru municipiile reședință de județ din Regiunea Nord-Est apelul de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT) nr. PR/NE/2023/DUI/1
- Pentru municipiile și orașele din Regiunea Nord-Est apelul de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT) nr. PR/NE/2023/DUI/2.

UAT-urile urbane vor avea posibilitatea, din data începerii depunerii Strategiilor de Dezvoltare Teritorială mai jos precizată, să depună documentele strategice elaborate în vederea evaluării conformității și admisibilității.

4.1 Perioada în care pot fi depuse Strategiile de Dezvoltare Teritorială

A) Municipii reședință de județ

Data lansării apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială: 21.07.2023.

Data începerii depunerii de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT): 21.08.2023.

Data și ora închiderii apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT): 29.03.2024, ora: 14.00.

Data și ora închiderii apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială se referă la data-limită de depunere a documentelor strategice de către municipiile reședință de județ pentru etapa de verificare a conformității administrative și a admisibilității SDT.

B) Municipii (altele decât municipiile reședință de județ) și orașe

Data lansării apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială: 21.07.2023.

Data începerii depunerii de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT): 21.09.2023.

Data și ora închiderii apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT): 28.06.2024, ora: 14.00.

Data și ora închiderii apelului de Strategii de Dezvoltare Teritorială se referă la data-limită de depunere a documentelor strategice de către municipii (altele decât municipiile reședință de județ) și orașe pentru etapa de verificare a conformității administrative și a admisibilității SDT.

5. ETAPE OBLIGATORII PENTRU ACCESAREA FINANȚĂRILOR DISPONIBILE PENTRU DEZVOLTARE URBANĂ DIN PR NORD-EST 2021 - 2027

5.1 Etape obligatorii în cazul utilizării instrumentului DUI Nord-Est pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru dezvoltare urbană durabilă din PR Nord-Est 2021 - 2027

Depunerea de către APL-urile din Regiunea Nord-Est, care utilizează instrumentul DUI Nord-Est, a cererilor de finanțare în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 (pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 în cazul

municipiilor reședință de județ, respectiv doar pe P7 în cazul municipiilor și orașelor), va fi condiționată de existența unui Aviz de Conformitate (AC), eliberat de SDU din cadrul AM PR Nord-Est.

În vederea obținerii acestui Aviz de conformitate:

- Pentru municipiile reședință de județ va fi deschis un apel de strategii cu termen limită de depunere;
- Pentru municipiile, altele decât municipiile reședință de județ și orașele care vor dori să acceseze fondurile alocate dezvoltării urbane durabile disponibile sub prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027 (OP 5) va fi lansat un apel de strategii cu termen limită de depunere.

APL-urile din Regiunea Nord-Est, care utilizează instrumentul DUI Nord-Est, vor putea obține Avizul de Conformitate (AC) după parcurgerea următoarelor etape obligatorii:

1. Elaborare și aprobare document strategic SDT. Strategiile de dezvoltare teritorială pot conține inclusiv o listă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite;
2. Elaborare procedură pentru prioritizarea operațiunilor, rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (SDT). Această procedură trebuie să fie realizată fie ca un document distinct, fie ca un capitol din cadrul strategiei;
3. Prioritizarea operațiunilor rezultate ca urmare a elaborării SDT;
4. Elaborare fișe de proiect, pe baza modelului anexat la prezentul document, pentru proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din OP5 (P7 din PR Nord-Est) - conform celor menționate la punctul 3.4.2. De asemenea, pentru a se asigura posibilitatea de a avea și o lista de operațiuni în rezerva pentru pachetul de fișe de proiecte propus la finanțare, se recomandă solicitanților elaborarea și depunerea de fișe de proiect (în ordinea prioritizării) suplimentare pentru P7, astfel încât valorile nerambursabile estimate cumulate ale fișelor depuse să se încadreze în maximum 200% din valoarea alocării inițiale (alocare predefinită pentru municipii reședință de județ respectiv maxim 7 mil. Euro (FEDR+BS) pentru municipii și orașe).

ATENȚIE!: *Documentele rezultate ca urmare a parcurgerii etapelor 1-3, anterior enunțate, vor trebui supuse aprobării de către Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.*

În situația în care se va emite o singură Hotărâre de aprobare a SDT (punctul 1 de mai sus) și a documentelor explicitate la punctele 2 și 3 este obligatoriu ca în cadrul acesteia să fie menționate în mod explicit fiecare dintre documentele de mai sus.

Municipiile reședință de județ care beneficiază de alocare dedicată în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 și cărora li se aplică prevederile instrumentului DUI Nord-Est, în vederea obținerii avizului de conformitate, vor trebui să transmită în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (email-ului) pe adresa adrnordest@adrnordest.ro/să depună la sediul ADR Nord-Est, în format digital, următoarele documente:

1. SDT aprobată de Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară;
2. Extras din PUG/Studiul privind delimitarea zonei de regenerare urbană în conformitate cu prevederile OUG nr. 183 din 28 decembrie 2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană și Hotărârea de aprobare a PUG/studiului privind delimitarea zonei de regenerare urbană elaborat conform prevederilor OUG 183/2022;
3. Procedura pentru prioritizarea operațiunilor aprobată de Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (în cazul în care această procedură a fost realizată ca document distinct);
4. Lista operațiunilor/ideilor de proiecte prioritizate la nivel de document strategic - pentru acele cazuri în care prioritizarea nu s-a realizat odată cu elaborarea documentului strategic, aprobată de Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară. De asemenea, vor fi prezentate toate documentele suport realizate în cadrul procesului de prioritizare

(componentă echipă/comisie - dacă este cazul, grile de punctare, documente centralizatoare, alte documente relevante pentru verificarea trasabilității procesului, etc). **Vor fi evidențiate în mod distinct, în cadrul listei de operațiuni prioritizate, proiectele pentru care se intenționează a fi depuse cereri de finanțare pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 din PR Nord-Est 2021-2027;**

5. Fișe de proiect asumate de reprezentantul legal al instituției/structurii beneficiare pentru proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din OP5 (P7 din PR Nord-Est 2021-2027), conform celor menționate la punctul 3.4.2.

Documentele vor fi semnate cu semnătura electronică calificată a reprezentantului legal/persoanei împuternicite și vor fi însoțite de o adresă de înaintare prin intermediul căreia vor fi furnizate informații cu privire la documentele înaintate (a se vedea Anexa 11 - Adresa de înaintare documente strategice).

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va realiza verificări pe etape ale documentelor încărcate/depuse de UAT-urile urbane, după cum urmează:

1. Va fi realizată o verificare a documentelor menționate la punctele 1 - 4 de mai sus;
2. Se vor verifica fișele de proiect elaborate pentru proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din P7 din PR Nord-Est 2021-2027;

Dacă în urma verificărilor realizate pentru cele două etape se constată că sunt îndeplinite cerințele stipulate în cadrul prezentului document, se va emite Avizul de conformitate, **document obligatoriu pentru depunerea cererilor de finanțare în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 (pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7)** care va cuprinde concluziile rezultate ca urmare a verificărilor realizate.

Notă: *Termenul pentru verificarea și avizarea documentelor strategice (SDT) depuse de municipiile reședință de județ este de 30 de zile lucrătoare de la data nominalizării experților verficatori, perioada în care se pot solicita clarificări și completări.*

În acest termen, în situația în care, urmare a verificărilor realizate, experții implicați în acest proces consideră că informațiile furnizate nu sunt suficient de clare/detaliat/coerente/corelate/etc., se pot transmite oricâte solicitări de clarificări sunt necesare, inclusiv de prezentare a unor documente obligatorii la depunere care nu au fost anexate sau care nu au fost întocmite la momentul respectiv (completarea documentației).

În situația în care, în urma verificării documentelor obligatorii și a analizei răspunsurilor la eventualele solicitări de clarificări/completări primite în termenul de 30 zile lucrătoare, documentul/documentele obligatorii nu pot fi considerate complete și conforme, se solicita revizuirea/completarea și redepunerea documentelor, cu toate aspectele considerate neconforme sau care nu răspund condițiilor de admisibilitate.

După o eventuală revizuire/completare a documentului/documentelor în cauză, solicitantul redepune documentele actualizate/completate, în termen de maximum 30 zile calendaristice, calculate începând din ziua lucrătoare imediat următoare de la data transmiterii solicitării de către AM PR Nord-Est, pentru reluarea procesului de verificare a acestuia/acestora.

În cazul în care, în urma verificării/transmiterii solicitărilor de clarificări/analizei răspunsurilor primite inclusiv în termenul suplimentar acordat (maxim 30 de zile calendaristice), comisia considera ca SDT nu poate fi considerată conformă și admisibilă, respectivul document strategic va fi respins cu posibilitatea redeunerii acestuia ulterior completării/actualizării conform recomandărilor formulate de SDU, în perioada în care apelul de strategii este deschis.

Pentru municipiile, altele decât municipiile reședință de județ și pentru orașele din Regiunea Nord-Est care vor dori să acceseze finanțările disponibile sub OP5, în cadrul P7 din PR Nord-Est, va fi lansat un apel de Strategii de Dezvoltare Teritorială cu termen limită de depunere.

Vor fi evaluate, din punctul de vedere al conformității și admisibilității, SDT-urile și documentele obligatorii (În conformitate cu prevederile DCI DU) care se vor depune de aceste tipuri de urban (municipii și orașe) în perioada în care apelul este deschis.

Un UAT (municipiu sau oraș) poate solicita, prin proiectul/ proiectele propuse la finanțare din prioritatea P7, maxim 7 milioane de euro (FEDR+BS).

Pentru obținerea Avizului de Conformitate (AC), **municipiile**, altele decât municipiile reședință de județ și **orașele** din Regiunea Nord-Est trebuie să transmită în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (email-ului) pe adresa adrnordest@adrnordest.ro/sa depună la sediul ADR Nord-Est, în format digital, aceleași documente ca în cazul municipiilor reședință de județ.

Documentele vor fi semnate cu semnătura electronică calificată a reprezentantului legal/persoanei împuternicite și vor fi însoțite de o adresa de înaintare prin intermediul căreia vor fi furnizate informații cu privire la documentele înaintate (a se vedea Anexa 11 - Adresa de înaintare documente strategice).

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va realiza verificări pe etape ale documentelor încărcate de UAT-urile urbane, după cum urmează:

1. Va fi realizată o verificare a documentelor menționate la punctele 1 - 4 de mai sus;
2. Se vor verifica fișele de proiect elaborate pentru proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din P7 din PR Nord-Est 2021-2027;

Dacă în urma verificărilor realizate pentru cele două etape se constată că sunt îndeplinite cerințele stipulate în cadrul prezentului document se va emite **Avizul de conformitate** doar pentru acele documente strategice care satisfac cerințele menționate în grilele de verificare anexa la prezentul document. Avizul de conformitate este un document obligatoriu **pentru depunerea cererilor de finanțare pe prioritatea P7** din cadrul PR Nord-Est 2021-2027, care va cuprinde concluziile rezultate ca urmare a verificărilor realizate.

Notă: *Termenul maxim pentru verificarea și avizarea documentelor strategice (SDT) depuse de municipii și orașe este de 30 de zile lucrătoare de la data nominalizării experților verificatori.*

În acest termen, în situația în care, urmare a verificărilor realizate, experții implicați în acest proces consideră că informațiile furnizate nu sunt suficient de clare/detaliat/coerente/corelate/etc., se pot transmite oricâte solicitări de clarificări sunt necesare, inclusiv de prezentare a unor documente obligatorii la depunere care nu au fost anexate sau care nu au fost întocmite la momentul respectiv (completarea documentației).

În cazul în care, în urma verificării/transmiterii solicitărilor de clarificări/analizei răspunsurilor primite, comisia consideră că SDT nu poate fi considerată conformă și admisibilă, respectivul document strategic va fi respins cu posibilitatea redeunerii acestuia ulterior completării/actualizării conform recomandărilor formulate de SDU, în perioada în care apelul de strategii este deschis.

ATENȚIE! *Atât în cazul municipiilor reședință de județ cât și în cazul municipiilor și orașelor, proiectele care se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027 vor fi propuse la finanțare în ordinea prioritizării realizate de aparatul tehnic al APL.*

Pentru a vă asigura că ați depus/transmis toate documentele solicitate de SDU în vederea verificării și emiterii Avizului de conformitate, va rugăm să parcurgeți cu atenție informațiile prezentate în Anexa 10 la prezentul document.

*În situația în care, în urma verificărilor efectuate se constată că **documentele verificate în oricare din cele două etape nu sunt conforme** (atât în cazul municipiilor reședință de județ cât și în cazul municipiilor și orașelor), raportat la prevederile prezentului document, **SDT va fi considerată respinsă și SDU va transmite către solicitant o Scrisoare de respingere.***

SDT-urile respinse pot fi redepuse în cadrul aceluiași apel în care au fost depuse inițial, cu condiția respectării termenului limita. SDT-urile redepuse se consideră SDT-uri nou depuse.

În cazul în care, după emiterea Avizului de Conformitate (AC), APL-urile operează modificări/actualizări ale documentelor strategice teritoriale, acestea au obligația să notifice ADR Nord-Est.

ADR Nord-Est va analiza de la caz la caz solicitările, va stabili modul de lucru, având în vedere necesitatea aplicării unei abordări unitare și va notifica solicitantul cu privire la etapele care trebuie parcurse.

5.2 Etape obligatorii pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru dezvoltare urbană din PR Nord-Est 2021 - 2027, fără utilizarea instrumentului DUI Nord-Est

Municipiile, altele decât municipiile reședință de județ, precum și orașele vor putea realiza investiții punctuale cu condiția ca proiectul/proiectele vizat/vizate să facă parte dintr-o SDT/SDL (elaborată la nivel de UAT/ZUF/ZM) și să se încadreze în aria de studiu a acesteia, fără a fi necesară aplicarea prevederilor instrumentului DUI Nord-Est.

Dovada apartenenței proiectului la o strategie de dezvoltare locală va fi făcută în momentul depunerii cererii de finanțare prin prezentarea unor extrase relevante din documentul strategic. Informații detaliate în acest sens vor fi furnizate în cadrul ghidurilor solicitantului pe fiecare prioritate în parte.

În cazul municipiilor, altele decât municipiile reședință de județ, pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6, cu excepția priorității 7 (OP5), se vor lansa apeluri distincte pe fiecare prioritate în parte.

În cazul orașelor, fondurile disponibile pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6 vor putea fi accesate în cadrul unor apeluri de proiecte competitive, lansate distinct pe fiecare prioritate.

ATENȚIE! În cazul UAT-urilor urbane (municipii și orașe) care vor dori să realizeze investiții punctuale pe oricare din prioritățile P2, P3, P4 și P6, cu excepția priorității 7 nu trebuie solicitat Avizul de conformitate (AC).

Municipiile și orașele vor întocmi și depune cereri de finanțare pentru operațiunile rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (SDL/SDT).

Cererile de finanțare vor fi întocmite în conformitate cu formatele stabilite în cadrul ghidurilor.

Decizia privind accesarea fondurilor disponibile în cadrul PR NORD-EST 2021-2027 se va lua după parcurgerea etapelor de evaluare a cererilor de finanțare derulate de AM PR Nord-Est.

Finanțarea se va acorda în limita alocărilor predefinite calculate pentru P2, P3, P4 și P6 pentru fiecare municipiu în parte (a se vedea Anexa 12) și în limita alocărilor stabilite prin ghidurile solicitantului pe fiecare prioritate în parte pentru orașe.

5.3 Detalierea etapelor de parcurs pentru obținerea avizului de conformitate

5.3.1 Elaborare și verificare documente strategice

5.3.1.1 Strategii de Dezvoltare Teritorială (SDT)

Existența unei strategii de dezvoltare teritorială (SDT), constituie condiția obligatorie pentru accesarea finanțărilor disponibile pentru dezvoltare urbană durabilă.

SDT trebuie, în mod obligatoriu, să cuprindă un minimum de elemente specifice unui document strategic de dezvoltare, în concordanță cu cerințele menționate în această privință de art. 29 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060.

În măsura în care la nivelul municipiului reședință de județ/municipiului/orașului, zonei urbane funcționale sau zonei metropolitane, după caz, este deja elaborat un document strategic care acoperă perioada de implementare 2021-2027, acesta se poate folosi sau revizui (dacă este cazul) plecând de la conținutul cadru orientativ prezentat în **Anexa 2**.

Notă: *La elaborarea/actualizarea documentelor strategice vă recomandăm să parcurgeți "Ghidul pentru elaborarea Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană"¹⁴, document elaborat de specialiștii Băncii Mondiale în cadrul proiectului "Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România" finanțat prin POCA 2014-2020.*

Documentele realizate vor fi supuse aprobării de către Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/Adunarea Generala a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

5.3.1.2 Depunere și verificare documente strategice

Documentele necesare să fie transmise în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (e-mailului) pe adresa de email: adrnorddest@adrnorddest.ro/depuse la sediul ADR Nord-Est, în format digital, pentru verificarea conformității și admisibilității SDT, sunt:

- Adresa de înaintare prin intermediul căreia vor fi furnizate informații cu privire la documentele înaintate;
- Strategia de Dezvoltare Teritorială (SDT) (a se vedea anexa 2);
- Hotărârea de aprobare a SDT emisă de Aparatul decizional;
- Hotărârea de constituire a ADI sau Acordul de Asociere, dacă este cazul;
- Decizia finală/decizia etapei de încadrare emisă de autoritatea competentă privind Evaluarea Strategică de Mediu, conform HG nr. 1076/2004 (pentru SDT);
- Declarația de asumare - consultare publică și implicare parteneri (declarația reprezentantului legal cu privire la parcurgerea procesului de consultare publică și la implicarea partenerilor relevanți ai APL-urilor eligibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 în elaborarea și/sau implementarea SDT - Anexa 6);
- Extras din PUG/Studiul privind delimitarea zonei de regenerare urbană în conformitate cu prevederile OUG nr. 183 din 28 decembrie 2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană;
- Hotărârea de aprobare a PUG/studiului privind delimitarea zonei de regenerare urbană elaborat conform prevederilor OUG 183/2022;

Documentele transmise în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (e-mailului)/depuse la sediul ADR Nord-Est, în format digital, vor trebui asumate cu semnătura electronică calificată a reprezentantului legal/persoanei împuternicite.

ATENȚIE! *În adresa de înaintare se va specifica scopul transmiterii documentelor la ADR Nord-Est și se vor furniza informații structurate cu privire la documentele înaintate. Pentru situația în care, parte din documentele transmise (Procedura pentru prioritizarea operațiunilor, Lista operațiunilor/ideilor de proiecte prioritizate la nivel de document strategic) sunt elaborate ca și capitole distincte în cadrul documentului strategic SDT, se vor furniza în cadrul adresei de înaintare informații în clar (inclusiv indicarea paginii) din care să rezulte unde se regăsesc acestea.*

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va verifica, raportat la conținutul grilei de verificare a conformității și admisibilității SDT (anexa 4 la prezentul document), următoarele:

- Existența hotărârii de aprobare a strategiei;
- Existența avizului APM;
- Existența hotărârii de constituire a ADI sau Acordul de Asociere;
- Declarația reprezentantului legal al solicitantului în care va certifica și va detalia parcurgerea procesului de consultare publică și cu privire la implicarea partenerilor relevanți ai APL-urilor eligibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 în elaborarea și/sau implementarea SDT;

¹⁴ <https://www.mdpa.ro/uploads/articole/attachments/617a9ceee9feb358978062.pdf>

- *Orizont de timp;*
- *Teritoriu adresat de Strategie - la nivelul UAT sau Zona Metropolitană/Zona Urbană Funcțională;*
- *Existența extrasului din PUG/studiului privind delimitarea zonei de regenerare urbană (în conformitate cu prevederile OUG 183/2022) și Hotărârile de aprobare a acestor documente;*
- *Existența în structura cadru a strategiei, a informațiilor care să acopere capitolele prezentate în Anexa 2-Conținutul cadru orientativ SDT, cu accent pus pe respectarea cerințelor menționate de art. 29 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060-pentru UAT-urile care vor utiliza instrumentul DUI Nord-Est (a se vedea Grila de verificare a conformității și admisibilității SDT);*
- *Modul în care sunt identificate, analizate și prioritizate problemele cheie, provocările și necesitățile propuse a fi abordate prin SDT;*
- *Corelarea dintre secțiunile privind analiza situației existente a contextului urban, nevoile identificate, viziunea de dezvoltare, obiectivele stabilite și măsurile de dezvoltare adoptate;*
- *Modul în care portofoliul de proiecte SDT răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și priorităților de dezvoltare ale municipiului reședință de județ/zona funcționale urbane și are caracter integrat;*
- *Structura de management și implementare a SDT;*
- *Existența mecanismelor de monitorizare și evaluare a implementării SDT precum și a măsurilor de atenuare a probabilității și impactului riscurilor;*
- *Existența setului de indicatori stabiliți pentru monitorizarea implementării și evaluării SDT;*

5.3.2 Elaborare procedură pentru prioritizarea operațiunilor

Aparatul tehnic al UAT/ZUF/ZM va trebui să elaboreze o procedură de lucru care să conțină mecanismul utilizat pentru prioritizarea operațiunilor rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (SDT). Procedura de prioritizare a operațiunilor trebuie să pornească de la viziunea și obiectivele specifice definite în strategie, să definească un set de criterii și un algoritm de selectare urmărindu-se ca la final să se obțină o lista de operațiuni prioritizate care operaționalizează acele obiective.

ATENȚIE! Nu se solicită un format/conținut standard pentru procedura de prioritizare.

În scopul prioritizării și identificării celor mai relevante operațiuni pentru perioada 2021-2027, **se recomandă** elaborarea unei proceduri de prioritizare în două etape:

Etapa 1. Verificarea portofoliilor de operațiuni rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice, având în vedere următoarele criterii:

- Contribuția operațiunii la atingerea obiectivelor specifice ale SDT;
- Sustenabilitatea financiară (raportul dintre quantumul cheltuielilor de operare și mentenanță pe care proiectul le va genera odată ce va fi finalizat și valoarea investiției) - doar în situația în care exista proiecte mature;
- Efectul multiplicator al operațiunii (impactul sau pozitiv asupra altor sectoare ale dezvoltării urbane);
- Contribuția operațiunii la îndeplinirea indicatorilor SDT;
- Contribuția operațiunii la obiectivele privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse și nediscriminarea, egalitatea de gen;

Etapa 2. Stabilirea listei finale a operațiunilor prioritizate pentru perioada 2021-2027

Pentru stabilirea listei finale a operațiunilor prioritizate **se recomandă** utilizarea unor criterii suplimentare.

Orientativ, prezentăm în cele ce urmează, o serie de criterii suplimentare care pot fi preluate în procedurile care vor fi realizate:

- Încurajarea unei abordări integrate

Pachetul de operațiuni prioritare trebuie să fie gândit ca un tot unitar la nivelul SDT, inclusiv cu luarea în considerare a proiectelor finanțate din alte programe operaționale/surse de finanțare - pachet de proiecte integrat teritorial (să rezolve cât mai multe nevoi dintr-o anumită zonă/cartier) sau sectorial (să rezolve cât mai multe nevoi dintr-un anumit sector sau să asigure rezolvarea nevoilor unui sector la nivelul întregii zone urbane funcționale/orașului). De asemenea, se poate lua în considerare prioritizarea acelor operațiuni care vin în completarea unor proiecte finanțate și deja finalizate.

Beneficiul unei abordări integrate sunt sinergiile obținute din aplicarea unui program coerent de investiții, spre deosebire de impactul unor investiții individuale. Astfel, o operațiune cu un punctaj mic obținut în prima etapă a procesului de prioritizare poate avea un impact semnificativ atunci când este implementat ca parte a unui pachet de proiecte.

- Gradul de maturitate al operațiunilor/proiectelor
Se poate acorda un punctaj mai mare pentru acele operațiuni/proiecte care au deja elaborate documentații tehnice și pentru care este necesară doar actualizarea acestora.

Documentele obligatorii necesar a fi transmise în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (email-ului) pe adresa de e-mail adnorddest@adnorddest.ro / depuse la sediul ADR Nord-Est, în format digital, pentru verificarea procedurii de prioritizare, sunt:

- Procedura pentru prioritizarea operațiunilor (în cazul în care această procedură a fost realizată ca document distinct);
- Hotărârea de aprobare a procedurii de prioritizare emisă de Aparatul decizional;

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va verifica, raportat la conținutul grilei de verificare a procedurii de prioritizare (anexa 5 la prezentul document), următoarele:

- Existența hotărârii de aprobare a procedurii de prioritizare;
- Existența în cadrul procedurii de prioritizare a unui set de criterii și a unui algoritm de prioritizare.

5.3.3 Prioritizarea operațiunilor rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice

Operațiunile rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (*Strategiile de Dezvoltare Teritorială SDT*) vor fi supuse unui proces de prioritizare, realizat de aparatul tehnic al UAT/ZUF/ZM în baza metodologiei elaborate și aprobate, rezultatul final al acestei acțiuni fiind o listă de operațiuni prioritizate.

Procesul de prioritizare se poate desfășura în cadrul procesului de elaborare a documentelor strategice astfel încât, la aprobarea de către Consiliul Local/ Consiliile locale membre ale Parteneriatului (în conformitate cu prevederile acordului de parteneriat)/ Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară, acestea vor avea anexată o listă de operațiuni prioritizată.

În situația în care, în cadrul procesului de elaborare a documentelor strategice SDT, nu a fost realizată o prioritizare a operațiunilor identificate, acest proces se poate realiza ulterior.

ATENȚIE! În vederea respectării principiului separării funcțiilor, se recomandă ca persoanele din cadrul aparatului tehnic, implicate în elaborarea procedurilor de prioritizare a operațiunilor și în derularea efectivă a procesului, să difere de persoanele implicate în pregătirea/scrierea fișelor de proiect, a cererilor de finanțare și în implementarea proiectelor.

Pentru strategiile elaborate la nivel de ZUF/ZM, în portofoliul cărora se identifică proiecte ale UAT-urilor partenere, pentru o abordare echitabilă în cadrul procesului de prioritizare, se recomandă să fie implicați și reprezentanți ai acestor comunități.

Documentele obligatorii necesar a fi transmise în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (email-ului) pe adresa de email adnorddest@adnorddest.ro/depuse la sediul ADR Nord-Est, în format digital, pentru verificarea modului în care a fost realizată prioritizarea, sunt:

- Toate documentele suport realizate în cadrul procesului de prioritizare (componentă echipă/comisie - dacă este cazul, grile de punctare, documente centralizatoare, alte documente relevante pentru verificarea trasabilității procesului, etc);
- Lista operațiunilor/ideilor de proiecte prioritizate la nivel de document strategic - pentru acele cazuri în care prioritizarea nu s-a realizat odată cu elaborarea documentului strategic. **Vor fi evidențiate în mod distinct, în cadrul listei de operațiuni prioritizate, proiectele pentru care se intenționează a fi depuse cereri de finanțare pe oricare din prioritățile P2, P3, P4, P6 și P7 din PR Nord-Est 2021-2027;**
- Hotărârea de aprobare a listei operațiunilor/ideilor de proiecte prioritizate la nivel de document strategic emisă de Aparatul decizional.

Raportat la conținutul grilei de verificare a procesului de prioritizare a operațiunilor (Anexa 5) - se va verifica prin sondaj, pentru maxim 2 proiecte ce se doresc a fi finanțate din OP5 (P7 din PR Nord-Est 2021-2027), dacă:

- A fost realizată analiza și prioritizarea operațiunilor în conformitate cu prevederile procedurii de prioritizare;
- Lista de operațiuni prioritizate la nivel de document strategic este aprobată prin HCL al UAT și/sau, după caz, prin Hotărâre a ADI sau HCL a UAT-urilor ce fac parte din zona urbană funcțională.

5.3.4 Fișe de proiect pentru proiectele ce se doresc a fi finanțate din prioritatea P7 din PR Nord-Est 2021-2027

UAT-urile urbane vor analiza listele de proiecte prioritizate și vor elabora fișe de proiect pe baza modelului anexat la prezentul document doar pentru proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din P7 din PR Nord-Est 2021-2027.

ATENȚIE! În cazul municipiilor reședință de județ valoarea maximă nerambursabilă (FEDR+BS) solicitată prin proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din P7 (dezvoltate pe baza fișei/fișelor de proiect verificate și declarate admisibile) nu poate depăși alocarea dedicată calculată conform mecanismului prezentat la secțiunea 3.4.2 (a se vedea anexa 12 la prezentul document).

În cazul municipiilor, altele decât municipiile reședință de județ și orașelor, valoarea maximă nerambursabilă cumulată solicitată prin proiectul/proiectele ce se doresc a fi finanțate din P7 (dezvoltate pe baza fișei/fișelor de proiect verificate și declarate admisibile), nu poate depăși maxim 7 mil. Euro (FEDR+BS)

Pentru a se asigura posibilitatea de a avea și o listă de operațiuni în rezerva pentru pachetul de fișe de proiect propus la finanțare, se recomandă solicitanților elaborarea și depunerea de fișe de proiect suplimentare (în ordinea prioritizării), astfel încât valorile nerambursabile estimate cumulate ale fișelor depuse să se încadreze în maximum 200% din valoarea alocării inițiale (alocare predefinită pentru municipii reședință de județ respectiv maxim 7 mil. Euro (FEDR+BS) pentru municipii și orașe).

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va verifica fișele de proiect în conformitate cu criteriile din grila de verificare a admisibilității fișelor de proiect (anexa 9 la prezentul document).

ATENȚIE! Atât în cazul municipiilor reședință de județ cât și în cazul municipiilor și orașelor documentele menționate în secțiunile 5.3.1-5.3.4 vor transmise în format electronic (PDF) prin intermediul poștei electronice (e-mailului) pe adresa de email: adrnordest@adrnordest.ro depuse la sediul ADR Nord-Est, în format digital, toate odată, într-un singur pachet.

5.3.5 Contestații

Dacă la finalul verificărilor realizate de SDU se va constata că documentele strategice evaluate nu pot fi considerate conforme și admisibile, se va transmite către solicitanți o **scrisoare de respingere** (anexa 7 la prezentul document) în care vor fi precizate motivele care au stat la baza acestei decizii.

Solicitanții care au fost notificați de către SDU cu privire la respingerea documentelor strategice și care se consideră nedreptățiți de rezultatele procesului de verificare, pot formula în scris o singură contestație, care va fi transmisă spre soluționare la AM PR Nord-Est. Contestațiile se pot transmite, prin e-mail, la adresa am@adrnordest.ro, în atenția șefului AM PR Nord-Est, în maxim 30 de zile calendaristice de la data înștiințării de către AM PR Nord - Est asupra rezultatului procesului de verificare. Contestațiile depuse după termenul anterior menționat vor fi clasate, fiind considerate respinse, fără a mai fi analizate.

Contestația va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- Datele de identificare ale solicitantului și ale reprezentantului legal al solicitantului;
- Denumirea completă a strategiei/Codul de identificare;
- Obiectul contestației;
- Criteriul/criteriile contestat(e);
- Motivele de fapt și de drept;
- Dovezile pe care se întemeiază;
- Data și semnătura reprezentantului legal sau a împuternicitului acestuia. Dovada calității de împuternicit a contestatarului se face potrivit legii.

Pentru a putea fi analizată o contestație, solicitantul trebuie să aducă argumente în susținerea punctului său de vedere. În lipsa motivelor de fapt și de drept, a argumentelor care să susțină contestarea deciziei primite de solicitant, AM PR Nord-Est consideră contestația neîntemeiată, aceasta fiind respinsă fără a mai fi analizată.

În urma soluționării, contestația va putea fi admisă, în totalitate sau parțial, ori respinsă.

Rezultatul soluționării eventualelor contestații va fi comunicat părților interesate prin intermediul unui mesaj scris/adrese oficiale.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia. Prin retragerea contestației se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.

Decizia AM PR Nord - Est este finală, contestatarul nu va mai putea formula o nouă contestație cu privire la același subiect.

În situația în care contestatarul este nemulțumit de modul de soluționare a contestației de către AM PR Nord-Est, se poate adresa instanțelor de judecată abilitate în acest sens și va fi informat asupra acestui aspect în cadrul scrisorii de răspuns la contestația depusă.

6. ACTUALIZAREA DOCUMENTELOR STRATEGICE (SDT) ȘI A LISTELOR DE OPERAȚIUNI PRIORITIZATE

Ori de câte ori, după emiterea Avizului de conformitate (AC), dar nu mai târziu de contractarea ultimului proiect dezvoltat pe baza fișelor de proiecte avizate de SDU, APL-urile decid/hotărăsc să opereze modificări/actualizări în cadrul documentelor strategice (SDT), acestea au obligația de a notifica AM PR Nord-Est cu privire la acest aspect și va transmite sinteza modificărilor ce se doresc a fi efectuate în cadrul SDT.

În ceea ce privește lista de operațiuni prioritizate, aceasta poate fi actualizată doar în situații justificate, de exemplu, în cazul în care se constată că proiectele depuse la finanțare nu sunt eligibile, pentru asigurarea complementarității/caracterului integrat al activităților fișelor de proiect sau în alte situații justificate și doar cu acceptul prealabil al AM PR Nord-Est.

SDU din cadrul AM PR Nord-Est va analiza de la caz la caz solicitările, va stabili modul de lucru, având în vedere necesitatea aplicării unei abordări unitare și va notifica solicitantul cu privire la etapele care trebuie parcurse.

Urmare a solicitării SDU din cadrul AM PR Nord-Est, în momentul transmiterii documentelor actualizate (dacă va fi cazul) acestea vor fi însoțite obligatoriu de:

- o sinteză a modificărilor efectuate în cadrul documentelor;

- punctul de vedere, emis de către autoritatea competentă privind protecția mediului, conform HG nr. 1076/2004, cu privire la modificările efectuate asupra documentelor strategice;
- lista de operațiuni prioritizate actualizată (dacă este cazul);
- Hotărârea solicitantului de aprobare a documentelor strategice actualizate și a listei de operațiuni prioritizate dacă este cazul;
- Împuternicirea persoanei care va depune și a celei care va semna electronic SDT actualizate, dacă este cazul.

7. FINANȚAREA OPERAȚIUNILOR

Abordare care presupune utilizarea instrumentului DUI Nord-Est

Municipii reședință de județ

Ulterior verificării conformității și admisibilității SDT și a documentelor obligatorii (în conformitate cu prevederile DCI DU) se va emite un Aviz de conformitate.

Pentru accesarea alocațiilor dedicate pe prioritatea P7 va fi lansat un apel de proiecte în cadrul căruia UAT-urile care au obținut Avizul de conformitate vor depune cereri de finanțare doar pentru fișele de proiecte verificate și declarate admisibile de SDU.

Vor fi lansate apeluri de proiecte distincte pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6 în cadrul cărora UAT-urile care au obținut Avizul de conformitate vor depune cereri de finanțare.

Cererile de finanțare vor fi întocmite în conformitate cu formatele stabilite în cadrul ghidurilor specifice și vor fi încărcate în MY SMIS împreună cu anexele solicitate. Decizia privind accesarea fondurilor disponibile din cadrul PR NORD-EST 2021-2027 se va lua după parcurgerea de către AM PR Nord-Est a etapei de verificare a conformității administrative, a etapei de evaluare tehnică și financiară și a etapei de contractare (conform OUG nr. 23/2023).

Fondurile se vor acorda în limita alocațiilor predefinite calculate pe priorități pentru fiecare UAT în parte (a se vedea Anexa 12).

Notă: *Municipiile reședință de județ trebuie să depună cel puțin un proiect pe prioritatea P7.*

Municipii și orașe

Ulterior verificării conformității și admisibilității SDT și a documentelor obligatorii (în conformitate cu prevederile DCI DU) depuse de municipii și orașe se va emite un Aviz de conformitate doar pentru acele documente strategice care satisfac cerințele menționate în grilele de verificare anexate la prezentul document.

Pentru a se asigura respectarea prevederilor art. 73, alin. 1, din Regulamentul UE 1060/2021, respectiv "...operațiunile care urmează să fie selectate sunt prioritizate, astfel încât să se maximizeze contribuția finanțării din partea Uniunii la îndeplinirea obiectivelor programului", vor fi lansate **două apeluri de proiecte competitive pentru P7** în cadrul cărora UAT-urile (municipii și orașe) care au obținut Avizul de conformitate vor putea depune cereri de finanțare doar pentru fișele de proiecte verificate și declarate admisibile de SDU.

Cererile de finanțare vor fi întocmite în conformitate cu formatele stabilite în cadrul ghidurilor specifice și vor fi încărcate în MY SMIS împreună cu anexele solicitate. Decizia privind accesarea fondurilor disponibile în cadrul P7 din PR NORD-EST 2021-2027 se va lua după parcurgerea de către AM PR Nord-Est a etapei de verificare a conformității administrative, a etapei de evaluare tehnică și financiară și a etapei de contractare (conform OUG nr. 23/2023).

ATENȚIE! *Cererile de finanțare nu pot să difere de fișele de proiect din care derivă, în ceea ce privește, minimum, localizarea, activitățile propuse și caracterul integrat.*

Abordare care nu presupune utilizarea instrumentului DUI Nord-Est

Municipii, altele decât municipiile reședință de județ

Fondurile alocate municipiilor pe prioritățile P2, P3, P4 și P6 (conform informațiilor furnizate în Anexa 12 la prezentul document) vor putea fi accesate în cadrul unor apeluri lansate distinct pe fiecare prioritate în parte.

Proiectul/proiectele propuse la finanțare trebuie să facă parte dintr-o SDL/SDT și să se încadreze în aria de studiu a acesteia, fără a fi necesară aplicarea în mod obligatoriu a prevederilor instrumentului DUI Nord-Est.

Aparatul Tehnic al UAT/ZUF/ZM (structuri/departamente tehnice existente în cadrul UAT-urilor/ADI-urilor sau structuri nou înființate) va întocmi cereri de finanțare pentru operațiunile rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (SDL/SDT) pe oricare din prioritățile P2, P3, P4 și P6.

Cererile de finanțare vor fi întocmite în conformitate cu formatele stabilite în cadrul ghidurilor solicitantului și vor fi încărcate în MY SMIS împreună cu anexele solicitate în cadrul apelurilor de proiecte pentru prioritățile P2, P3, P4 și P6, în perioada în care aceste apeluri vor fi deschise. Decizia privind accesarea fondurilor disponibile în cadrul PR NORD-EST 2021-2027 se va lua după parcurgerea de către AM PR Nord-Est a etapei de verificare a conformității administrative, a etapei de evaluare tehnică și financiară și a etapei de contractare (conform OUG nr. 23/2023).

Finanțarea se va acorda în limita alocărilor predefinite calculate pentru P2, P3, P4 și P6 pentru fiecare UAT în parte (a se vedea Anexa 12).

Orașe

Fondurile alocate orașelor pe prioritățile P2, P3, P4 și P6 (conform informațiilor furnizate în Anexa 12 la prezentul document) vor putea fi accesate în cadrul unor apeluri de proiecte competitive lansate distinct pe fiecare prioritate.

Proiectul/proiectele propuse vor trebui să facă parte dintr-o SDL/SDT și să se încadreze în aria de studiu a acesteia, fără a fi necesară aplicarea în mod obligatoriu a prevederilor instrumentului DUI Nord-Est.

Aparatul Tehnic al UAT/ZUF (structuri/departamente tehnice existente în cadrul UAT-urilor/ADI-urilor sau structuri nou înființate) va întocmi cereri de finanțare pentru operațiunile rezultate ca urmare a elaborării documentelor strategice (SDL/SDT) care se doresc a fi finanțate din PR Nord-Est 2021-2027.

Cererile de finanțare vor fi întocmite în conformitate cu formatele stabilite în cadrul ghidurilor specifice și vor fi încărcate în MY SMIS împreună cu anexele solicitate. Decizia privind accesarea fondurilor disponibile în cadrul PR NORD-EST 2021-2027 se va lua după parcurgerea de către AM PR Nord-Est a etapei de verificare a conformității administrative, a etapei de evaluare tehnică și financiară și a etapei de contractare (conform OUG nr. 23/2023)

Finanțarea se va acorda în limita alocărilor stabilite prin ghidurile solicitantului.

ATENȚIE! *Proiectele rezultate din PMUD, ce se intenționează a fi finanțate din prioritatea P4 a PR Nord-Est 2021-2027, trebuie să se implementeze în unitățile administrativ-teritoriale care se regăsesc atât în aria teritorială a PMUD, cât și în aria teritorială a SDL /SDT.*

8. SARCINI ȘI OBLIGAȚII ALE APL-URILOR CARE DORESC SĂ ACCESEZE FONDURILE DISPONIBILE PENTRU DEZVOLTARE URBANĂ DIN PR NORD-EST 2021 - 2027

Sarcini și obligații generale pentru APL-urile care vor dori să acceseze finanțările disponibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027 prin utilizarea instrumentului DUI Nord-Est:

1. Asigurarea resurselor umane și materiale necesare derulării în condiții optime a activităților;

2. Elaborarea/actualizarea strategiilor de dezvoltare teritorială și aprobarea acestora printr-o hotărâre a Aparatului decizional;
3. Încadrarea în prevederile/cerințele DUI Nord-Est, conform elementelor existente în PR Nord-Est 2021-2027;
4. Întocmirea și aprobarea printr-o hotărâre a Aparatului decizional a procedurii pentru prioritizarea operațiunilor propuse a fi finanțate prin PR Nord-Est 2021-2027.
5. Instituie (prin intermediul procedurii elaborate și aprobate) și aplică în procesul de prioritizare criterii și proceduri nediscriminatorii și transparente, care asigură accesibilitatea pentru persoanele cu handicap și egalitatea de gen și țin seama de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de principiul dezvoltării durabile și de politica Uniunii în domeniul mediului (conform prevederilor art. 73 din Regulamentul UE 1060/2020).
6. Prioritizarea operațiunilor din cadrul strategiilor, în conformitate cu procedura de prioritizare elaborată și aprobată;
7. Elaborare fișe de proiect pe baza modelului anexat la prezentul document;
8. Furnizarea de informații relevante pentru ADR Nord-Est în legătură cu toate activitățile legate de întocmirea procedurilor de lucru, asigurarea cadrului partenerial, elaborarea/actualizarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor, furnizarea de rapoarte anuale de monitorizare a implementării strategiilor, transmiterea de documente relevante și informări ad-hoc la solicitarea ADR Nord-Est;
9. Implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor strategice elaborate;
10. Asigurarea cadrului partenerial pe parcursul întregului proces de elaborare/actualizare, implementare, monitorizare și evaluare a strategiilor.

9. SARCINI ȘI OBLIGAȚII ALE STRUCTURII DE SPECIALITATE ÎN DEZVOLTARE URBANĂ DIN CADRUL AM PR NORD-EST:

1. Asigurarea resurselor umane și materiale necesare derulării în condiții optime a activităților;
2. Elaborarea de documente specifice (Documentul cadru de implementare a dezvoltării urbane aplicabil la nivelul Regiunii Nord-Est, documente suport (elemente de conținut orientative pentru strategiile de dezvoltare teritorială, grila de verificare a conformității și admisibilității strategiilor de dezvoltare teritorială, model acord de asociere, etc), procedura de lucru a serviciului dezvoltare urbană în ceea ce privește verificarea documentelor strategice elaborate de UAT-urile urbane (Strategii de dezvoltare teritorială) și furnizarea de asistență tehnică de specialitate APL-urilor, în vederea întocmirii procedurilor specifice de lucru pentru procesele de elaborare/actualizare, monitorizare, verificare, asigurare a cadrului partenerial, aferente strategiilor de dezvoltare teritorială sau locală, necesare în vederea accesării finanțărilor disponibile în cadrul PR Nord-Est 2021-2027);
3. Realizarea de analize tematice (pe baza documentelor și informărilor solicitate APL-urilor, ori de câte ori este nevoie), verificări de conformitate, vizite de verificare și documentare la fața locului etc.;
4. SDU din cadrul AM PR Nord-Est va emite Avizul de Conformitate (AC) după finalizarea verificării tuturor documentelor obligatorii așa cum au fost ele prezentate în cadrul prezentului document.

10. ANEXE

Anexa 1 - Priorități, Obiective specifice și tipuri de investiții avute în vedere prin PR NORD-EST 2021-2027

Anexa 2 - Conținut cadru orientativ SDT

Anexa 3 - Model Acord de asociere

Anexa 4 - Grila de verificare a conformității și admisibilității SDT

Anexa 5 - Grila de verificare procedura de prioritizare și derulare proces de prioritizare operațiuni

Anexa 6 - Declarația de asumare - consultare publică și implicare parteneri

Anexa 7 - Scrisoare respingere SDT

Anexa 8 - Model Fișa de proiecte de investiții - P7 - OS 5.1

Anexa 9 - Grila de verificare admisibilitate fișa de proiect de investiție - P7

Anexa 10 - Adresa de înaintare SDT

Anexa 11 - Lista cu documentele necesare a fi depuse la ADR Nord-Est de către UAT-urile urbane care utilizează instrumentul DUI Nord-Est;

Anexa 12 - Alocarea orientativă pentru dezvoltare urbană pentru UAT-urile urbane din Regiunea Nord-Est
- PR Nord-Est 2021-2027;